

Geen plek voor nieuwe leerlingen speciaal onderwijs

IN ZUID-LIMBURG

Door Benti Banach

Het speciaal onderwijs in Zuid-Limburg kan geen nieuwe leerlingen meer aannemen en gaat met wachtlijsten werken. Kinderen komen thuis te zitten als er niet snel geld en dus personeel bijkomt. „We staan met de rug tegen de muur, onze grens is bereikt.”

HEERLEN - In Zuid-Limburg gaan meer kinderen naar het speciaal onderwijs (SO) dan landelijk gemiddeld. In Parkstad zelfs ruim 6 procent tegenover 3,8 landelijk. Alle regio's in Nederland krijgen van het ministerie echter evenveel geld voor SO. Scholenkoepel Innovo spreekt van „een grote kansenongelijkheid”.

„De opgave is hier vele malen groter en de problematiek neemt alleen maar toe”, zegt Carola van der Weijden, bestuurder bij Innovo. „We zijn heel lang creatief geweest en hebben zelfs bekibbeld op ons regulier onderwijs. Maar nu is de grens bereikt.”

Daarom voeren alle schoolbesturen in Zuid-Limburg per direct een wachtlijst in voor het speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs. „Je kunt uittekenen wat er gaat gebeuren: de leerling krijgt geen passende plek en dreigt thuis te komen zitten”, zegt Ronald Paulissen van Alterius, dat twee SO-scholen in Heerlen en Cadier en Keer heeft. Van der Weijden: „Het is een megastap, dit hebben we nog nooit hoeven doen. Maar we kunnen niet meer anders.”

Werkdruk

‘We doen dit met pijn in het hart’, schrijven de besturen in een gezamenlijke verklaring. ‘Het zit diep in onze genen om voor iedereen passend onderwijs te kunnen bieden met de ondersteuning die nodig is. Maar er komt een punt dat

de kwaliteit van het onderwijs dermate onder druk komt, en de werkdruk voor onze leraren dermate oploopt, dat we genoodzaakt zijn dit besluit te nemen.'

Een nieuw kind toch aan een groep toevoegen, is vragen om problemen, schetst Van der Weijden. „Dan zijn de groep en ook de leerkracht daar de dupe van. Want de werkdruk voor die leerkracht wordt onverantwoord hoog. Dus wat goed gaat moet je ook beschermen.”

Aanzuigende werking

In Parkstad is de groei van het aantal SO-kinderen groter dan elders, omdat de regio meer gezinnen kent met schulden, relatieproblemen of een verslaving. De regio heeft net als de rest van Nederland te maken met kinderen van statushouders met een trauma, en met Oekraïense leerlingen. Maar de regio heeft door goedkope woningen en goede sociale voorzieningen ook nog eens een aanzuigende werking op gezinnen uit de rest van het land.

Ook Chantal Hünen van MosaLira in Maastricht ziet het probleem toenemen. „Er is een toenemende instroom van vierjarige kinderen uit een complexe gezinssituatie waardoor ze niet tot leren komen, van kinderen die steeds vaker moeite hebben met dagelijkse handelingen en nog verschoond moeten worden op school.”

Bevoegdheid

Van der Weijden: „Meer geld is de oplossing, maar je kunt niet zomaar een blik docenten opentrekken. Daarom zou het ook goed als zijn als de cao wordt verruimd, zodat we ook goed onderwijsondersteunend personeel voor de klas mogen zetten in plaats van alleen bevoegde leerkrachten.”

De druk op het speciaal onderwijs neemt in het hele land toe, ziet ook de Tweede Kamer. Een rapport van oktober 2023 noemt als oorzaken voor de wachtlijsten een tekort aan docenten en aan ruimte. De Tweede Kamer debatteert in mei over de problematiek.